

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาการศึกษาของประเทศต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับสถานการณ์ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนต้องคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยต้องอาศัยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เตรียมรับกับสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต สำหรับประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 8 ระหว่าง พ.ศ. 2540 – 2544 เน้นการพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่พึงประสงค์เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมได้เต็มที่ โดยเริ่มจากการสร้างคนให้มีครอบครัวที่อบอุ่น เพื่อให้มีชุมชนที่เข้มแข็งซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติมั่นคง โดยเน้นการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและความเป็นไทย คือ มีทั้งคุณธรรม จริยธรรม และมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี ปลอดภัย และมีความสุข

ในขณะนี้ประเทศไทยก้าวสู่การพัฒนาที่ทันสมัยด้านวัตถุ เทคโนโลยีต่าง ๆ มีระดับใกล้เคียงกับอารยประเทศ แต่การพัฒนาวินัย ความรับผิดชอบ การศึกษาพื้นฐานของประชาชนในประเทศยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร (กรมอาชีวศึกษา. 2542 : 17) อันเป็นสาเหตุซึ่งทำให้เกิดภาวะวิกฤตต่าง ๆ ขึ้น เช่น วิกฤตทางสังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ เป็นต้น หลายฝ่ายตั้งข้อสังเกตว่าเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาที่ยึดครูเป็นสำคัญ โดยการท่องหนังสือหรือเอาวิชาเป็นตัวตั้ง ไม่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญและแก้ปัญหาได้เพราะโลกแห่งวิชาการกับโลกแห่งความจริงต่างกัน จึงมีกระแสเรียกร้องให้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 โดยเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตดังกล่าว โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้รู้จริง รู้นาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อวิธีเรียนเปลี่ยนไปแนวทางการประเมินผลผู้เรียนก็เปลี่ยนตามไปด้วย การวัดและประเมินผลแนวใหม่เริ่มมีการพัฒนาอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินจากแฟ้มผลงาน (Portfolio Evaluation) เป็นต้น ครูในฐานะที่เป็นตัวจักรสำคัญของการเรียนการสอน จึงต้องเร่งพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 45)

จากรายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2542 - 2543 พบว่า “การจัดการศึกษาของประเทศ จะต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถพัฒนาคนของประเทศ ให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลง และร่วมมือแข่งขันได้อย่างเหมาะสมทัดเทียม โดยยังสามารถดำรงความเป็นไทยได้ในประชาคมโลก” (ธรรมเกียรติ กั่นอริ. 2543 : 79) รายงานฉบับนี้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้จัดการศึกษาโดยมุ่งความเป็นเลิศในด้านโรงเรียน การเรียน ห้องเรียนและผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากล ภายในปี 2550 (ประกอบ คุณารักษ์และคนอื่น ๆ. 2543 : 71)

การเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้” หรือให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ปัจจัยที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้แก่ กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีใช้สอนโดยถ่ายทอดความรู้จากครูเพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกเวลา ทุกสถานที่และทุกสังคม ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องแสวงหาและเรียนรู้ตลอดเวลา โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ สื่อต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างอิสระ ทั้งนี้จะต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตร ให้มีความรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของบุคคล ชุมชนและสังคมไทยในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 67-68)

การปฏิรูปการเรียนรู้ได้จุดประกายความหวังของคนในชาติ ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างและพัฒนาคนให้เกิดแก่เยาวชนของชาติไทย ยิ่งไปกว่านั้นยังคาดหวังว่าจะเป็นสูตรสำเร็จที่แก้ปัญหาของชาติได้

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่ดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 36)

1. ให้ผู้เรียนเรียนตามความต้องการและความถนัดตามสภาพจริง โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงาน คือการพัฒนาเทคนิค วิธีสอนของครู พัฒนาครูวิชาชีพ และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ การสร้างทักษะวิชาชีพ
2. ให้มีความยืดหยุ่นทั้งรูปแบบและเนื้อหาสนองความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงานคือ จัดให้มีระบบการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ เช่น ระบบทวิภาคี
3. พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงาน คือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงโดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ คือมีมนุษยสัมพันธ์ มีวินัย

รับพิชชอบ ชื่อสัตย์ สุจริต รักสามัคคี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความปลอดภัย มารยาทไทย ความเชื่อมั่นในตนเอง ประหยัด สนใจใฝ่รู้ ละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน กตัญญูพึ่งตนเอง อดทน และอดกลั้น

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้สนองนโยบาย การจัดการเรียนรู้โดยการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่นักเรียน โดยดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทย คือ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและความเป็นไทย ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี 2542 (กรมอาชีวศึกษา. 2545 : 13-15) ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตราที่ 24 เรื่องการจัด กระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ได้ดำเนินการมาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา ได้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ตามมาตรฐานที่ 22 ครูมีความรู้ความสามารถจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา พบว่ามีสถาบันจำนวน 2 ใน 3 แห่ง ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 ที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (กรมอาชีวศึกษา. 2542 : 121-132) ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของผลการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 22 ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของแต่ละสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมินผ่าน (ร้อยละ)	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์	วิทยาลัยการอาชีพนาทวี
1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา	80	79.50	77.77	74.00
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	80	73.50	80.76	26.00
3. ครูมีความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ	80	78.00	91.81	91.00

หมายเหตุ มีสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา อีก 6 แห่ง ได้แก่วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยการอาชีพหลวงประจักษ์ราชนาฏนิกร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา วิทยาลัยเทคนิคจะนะ วิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา และวิทยาลัยการอาชีพสมเด็จพระเจ้าพะโคะ ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการประเมินมาตรฐานภายในสถานศึกษา จึงไม่มีรายงานผลการประเมินแสดงไว้ในที่นี้

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา เรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังไม่เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในสถาบันดังกล่าว และมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ได้ศึกษาข้อมูลพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากการจัดทำแผนการสอนของครูยังขาดตัวบ่งชี้ที่แสดงว่าได้จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริงเน้นทักษะการคิด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ว่า อยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำเสนอข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาการศึกษาได้อย่างตรงจุดหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา
2. เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรลักษณะงานสอนและประสบการณ์ในการสอน
3. ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งจะช่วยในการวางแผนในสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อใช้ในการวางแผนการนิเทศการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา
3. เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา โดยยึดตามแนวคิดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ภายใต้แนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 6 องค์ประกอบดังนี้

- 1.1 การจัดเนื้อหาสาระ
- 1.2 การฝึกทักษะกระบวนการคิด
- 1.3 การจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- 1.4 การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
- 1.5 การจัดสภาพแวดล้อม
- 1.6 การจัดการเรียนรู้ทุกเวลาและทุกสถานที่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ที่สอนในระดับปวช. ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 583 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ที่สอนในระดับปวช. ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 237 คน ซึ่งทำการสุ่มมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรดังกล่าวตามตัวแปรลักษณะงานสอนและประสบการณ์การสอน แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก [กำหนดโดยเทียบผลจากตารางยามานะที่ 95 % ทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1970 : 887)]

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ

3.1.1 ลักษณะงานสอน ได้แก่

1. สอนวิชาชีพ
2. สอนวิชาสามัญ

3.1.2 ประสพการณ์ในการสอน แบ่งเป็น

1. ต่ำกว่า 5 ปี
2. ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

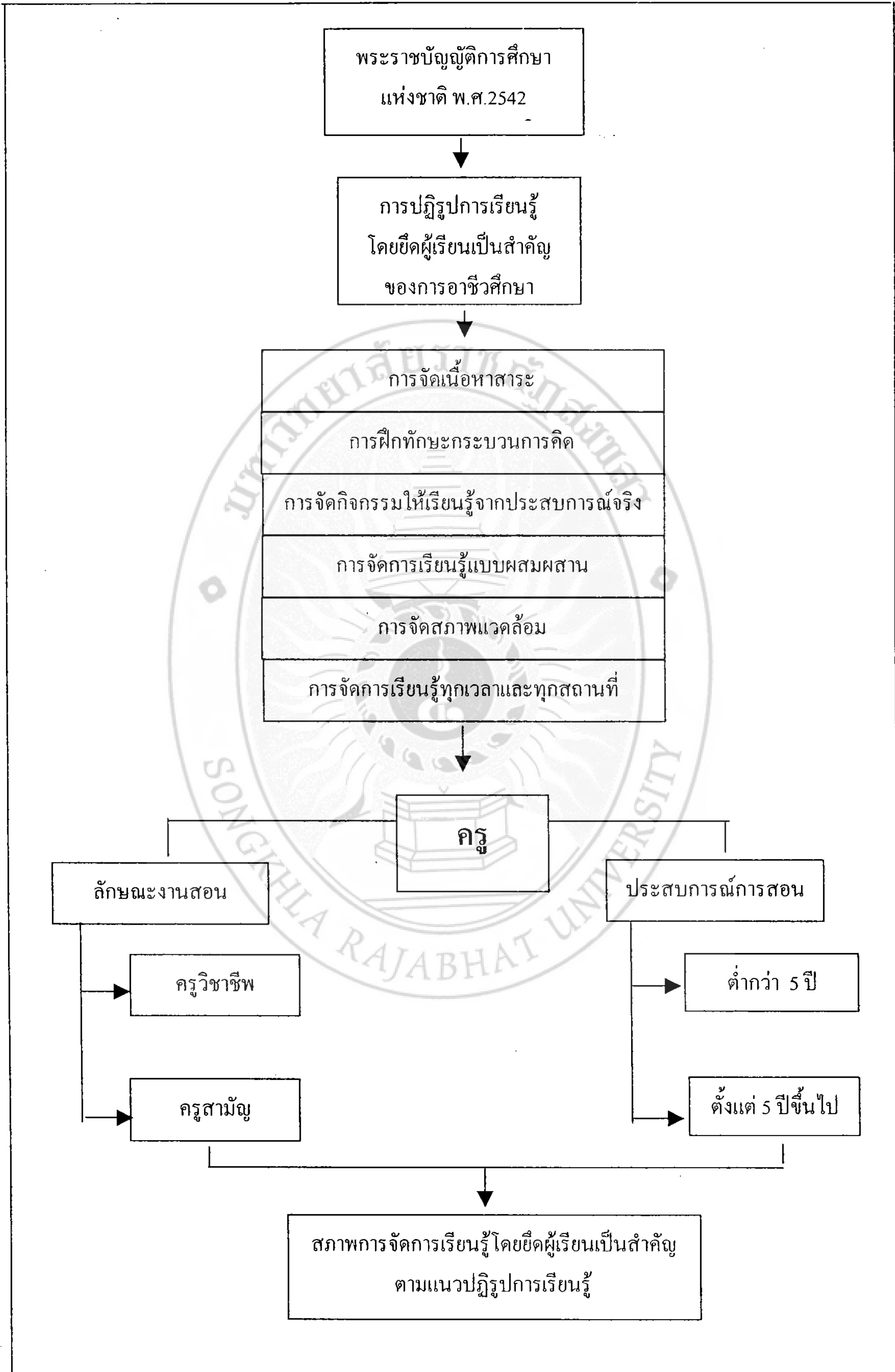
3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือสภาพการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ภายใต้แนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 3.2.1 การจัดเนื้อหาสาระ
- 3.2.2 การฝึกทักษะกระบวนการคิด
- 3.2.3 การจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- 3.2.4 การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
- 3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อม
- 3.2.6 การจัดให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาและทุกสถานที่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยยึดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เรื่องแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดเนื้อหาสาระ การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาและทุกสถานที่เป็นตัวกำหนดในการสร้างเครื่องมือโดยศึกษาใน 2 ตัวแปร คือ ลักษณะงานสอนและประสพการณ์ในการสอน ซึ่งลักษณะงานสอน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ครูที่สอนวิชาชีพกับวิชาสามัญ ส่วนประสพการณ์ในการสอนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือครูที่สอนต่ำกว่า 5 ปีและตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ของครูสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา พร้อมทั้งเปรียบเทียบในแต่ละตัวแปรและศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถสรุปได้ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัย (3)

จากรายงานการวิจัยของเฟื่องฟ้า กัลยาศิริ. (2540 : บทคัดย่อ) เรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2540” ให้ข้อสังเกตว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของจรรยา บุญล้อม. (2544 : บทคัดย่อ) เรื่อง “การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในจังหวัดตรัง ปี พ.ศ. 2544” ให้ข้อสังเกตว่าพนักงานครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ปฏิบัติงานเฉลี่ยมากกว่าพนักงานครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และจากรายงานการวิจัยของจรรยา บุญเจ็ด. (2542 : บทคัดย่อ) เรื่อง “การศึกษาความต้องการการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพังงา ปี พ.ศ. 2542” ให้ข้อสังเกตว่า ครูที่สอนกลุ่มวิชาสามัญมีความต้องการการพัฒนาทางด้านวิชาการสูงกว่าครูอาจารย์ที่สอนกลุ่มวิชาการงานอาชีพและสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ สวนอักษร. (2543 : บทคัดย่อ) ที่ว่า ครูที่สอนกลุ่มวิชาต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปเป็นประเด็นการตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะงานสอนแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้แตกต่างกัน
2. ครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปรับกระบวนการเรียนรู้แบบเดิมมาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตและศักยภาพของคนไทยภายใต้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้
 - 1.1 การจัดเนื้อหาสาระ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 1.2 การฝึกทักษะกระบวนการคิด หมายถึง การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

1.3 การจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

1.5 การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

1.6 การจัดให้เกิดการเรียนรู้ทุกเวลาและทุกสถานที่ หมายถึง การจัดการเรียนให้เกิดขึ้นทุกเวลาทุกสถานที่ และมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายและสถานประกอบการ เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2. ลักษณะงานสอน หมายถึง ครูที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ครูสอนวิชาชีพ และครูสอนวิชาสามัญ

3. ครูสอนวิชาชีพ หมายถึง ครูผู้สอนวิชาชีพที่ได้รับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ

4. ครูสอนวิชาสามัญ หมายถึง ครูผู้สอนวิชาสามัญที่ได้รับคุณวุฒิการศึกษาวิชาสามัญ

5. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่เริ่มปฏิบัติการสอน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จนถึงปีการศึกษา 2545 โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ต่ำกว่า 5 ปี กับตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

6. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 จังหวัดสงขลา หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา วิทยาลัยการอาชีพนาทวี วิทยาลัยเทคนิคจะนะ วิทยาลัยการอาชีพหลวงประจักษ์ศิลปาคม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา วิทยาลัยการอาชีพสมเด็จเจ้าพระโคะ และวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์